

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.5.2026
COM(2026) 193 final

2026/0107 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Protocolului privind punerea în aplicare a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil dintre Uniunea Europeană și Republica Seychelles (2026-2030)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Temeiurile și obiectivele propunerii

Acordul de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil (APPS) dintre Uniunea Europeană și Republica Seychelles¹ a intrat în vigoare la 24 februarie 2020 pentru o durată de șase ani și poate fi reînnoit tacit pentru perioade suplimentare de șase ani.

Pe baza Deciziei Consiliului din 23 iunie 2025² de autorizare a deschiderii negocierilor în numele Uniunii Europene cu privire la un nou protocol de punere în aplicare a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil cu Republica Seychelles și a directivelor de negociere cuprinse în această decizie, Comisia a purtat negocieri cu Republica Seychelles (denumită în continuare „Seychelles”). După încheierea acestor negocieri, la 1 aprilie 2026, negociatorii au parafat un protocol. Noul protocol acoperă o perioadă de patru ani de la data aplicării provizorii prevăzute la articolul 19, și anume data semnării de către părți.

Obiectivul noului protocol este de a acorda posibilități de pescuit navelor Uniunii în zonele de pescuit din apele Seychelles, în conformitate cu avizele științifice și recomandările organizației regionale de gestionare a pescuitului relevante, Comisia Tonului din Oceanul Indian (IOTC). Noul protocol prevede următoarele posibilități de pescuit:

- 30 de nave de pescuit ton cu plasă-pungă;
- 8 nave de pescuit cu paragate plutitoare.

Un alt obiectiv este consolidarea cooperării dintre Uniune și Seychelles, punând astfel în aplicare cadrul de parteneriat al acordului pentru promovarea unei politici sustenabile în domeniul pescuitului și exploatarea responsabilă a resurselor piscicole din apele Seychelles, în interesul ambelor părți.

Scopul prezentei propuneri este aprobarea încheierii noului protocol în conformitate cu articolul 218 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

• Coerența cu dispozițiile de politică deja existente în domeniul de politică vizat

Principalul obiectiv al noului protocol la acord este de a oferi un cadru actualizat care să țină seama de prioritățile politicii comune în domeniul pescuitului (PCP) și de dimensiunea externă. Acest lucru va contribui la continuarea și consolidarea parteneriatului strategic dintre Uniunea Europeană și Seychelles.

Noul protocol prevede posibilități de pescuit pentru navele din Uniune. El se bazează pe cele mai bune avize științifice disponibile și pe recomandările formulate de IOTC.

• Coerența cu alte politici ale Uniunii

Negocierea unui nou protocol de punere în aplicare a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil cu Seychelles face parte din acțiunea externă a UE față de țările din Organizația statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (OSACP) și, în special, față de

¹ [EUR-Lex - 22023A0322\(01\) - RO - EUR-Lex.](#)

² [Ares\(2025\)5139411.](#)

obiectivele Uniunii în ceea ce privește respectarea principiilor democratice și a drepturilor omului.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temei juridic material

Având în vedere că principalul obiectiv și component al protocolului este politica în domeniul pescuitului, temeiul juridic material este articolul 43 alineatul (2) din TFUE.

Temei juridic procedural

În conformitate cu articolul 218 alineatul (6) din TFUE, în cazul în care acordul se referă la aspecte din afara politicii externe și de securitate comune (PESC), Consiliul adoptă o decizie privind încheierea acordului la propunerea Comisiei, în calitate de negociator.

Având în vedere că articolul 43 alineatul (2) din TFUE este temeiul juridic material, Consiliul trebuie să adopte decizia privind încheierea acordului după obținerea aprobării Parlamentului European, în conformitate cu articolul 218 alineatul (6) litera (a) din TFUE.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Propunerea intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii Europene, astfel cum se menționează la articolul 3 alineatul (1) litera (d) din TFUE. În consecință, principiul subsidiarității nu se aplică.

• Proporționalitatea

Propunerea este proporțională cu obiectivul de stabilire a unui cadru de guvernare juridic, economic, social și de mediu pentru activitățile de pescuit desfășurate de navele Uniunii în apele țărilor terțe, stabilit la articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 privind politica comună în domeniul pescuitului. Ea respectă aceste dispoziții, precum și pe cele referitoare la asistența financiară acordată țărilor terțe, prevăzute la articolul 32 din regulamentul menționat.

• Alegerea instrumentului

Prezenta propunere de decizie a Consiliului este prezentată în conformitate cu articolul 218 alineatul (6) din TFUE, care prevede adoptarea de către Consiliu a unei decizii privind încheierea acordului. Nu există un alt instrument juridic care ar putea fi folosit în scopul realizării obiectivului exprimat în prezenta propunere.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

• Evaluările *ex post*/verificările adecvării legislației existente

În 2025, Comisia a efectuat o evaluare *ex post* a protocolului actual la APPS încheiat cu Seychelles, precum și o evaluare *ex ante* a unei eventuale reînnoiri a protocolului. Concluziile evaluării sunt prezentate într-un document de lucru separat al serviciilor Comisiei³.

Evaluarea a concluzionat că sectorul pescuitului din Uniune este foarte interesat să desfășoare activități în Republica Seychelles și că reînnoirea Protocolului este în interesul ambelor părți. În plus, reînnoirea Protocolului ar contribui și la consolidarea monitorizării, a controlului și a supravegherii și la îmbunătățirea guvernancei activităților de pescuit din regiune.

³ eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025SC0136.

Pentru Uniune, este important să mențină un instrument care permite o cooperare sectorială aprofundată cu Republica Seychelles – un actor strategic la nivel subregional, datorită zonei de pescuit aflate sub jurisdicția sa, și un aliat important în cadrul IOTC. În plus, pentru flota Uniunii, acest lucru înseamnă menținerea accesului la o zonă de pescuit importantă pentru derularea strategiilor de exploatare într-un cadru juridic internațional multianual. Importanța Republicii Seychelles în ceea ce privește prelucrarea tonului capturat în Oceanul Indian și exporturile ulterioare de produse din ton către Uniune sporește relevanța noului Protocol avut în vedere, atât pentru industria pescuitului din Uniune, cât și pentru țara parteneră. În ceea ce privește autoritățile din Seychelles, scopul este de a menține relațiile cu Uniunea pentru a consolida, printre altele, guvernanta oceanelor, beneficiind astfel de un sprijin sectorial dedicat care prevede oportunități multianuale de finanțare.

- **Consultările cu părțile interesate**

În cadrul evaluării au fost consultate statele membre, reprezentanți ai industriei, organizații internaționale ale societății civile, precum și administrația pescuitului și reprezentanți ai societății civile din Seychelles.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Comisia a apelat la serviciile unui consultant independent pentru a efectua evaluările *ex post* și *ex ante*, în conformitate cu dispozițiile articolului 31 alineatul (10) din Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 privind politica comună în domeniul pescuitului.

- **Evaluarea impactului**

Nu se aplică.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturile fundamentale**

Acordul de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil conține o clauză privind consecințele încălcării drepturilor omului și a principiilor democratice.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Contribuția financiară anuală se ridică la 5 750 000 EUR, având la bază:

- (a) o sumă anuală de 2 750 000 EUR, echivalentă unui tonaj de referință de 55 000 de tone pe an; și
- (b) un sprijin sectorial anual specific în valoare de 3 000 000 EUR pentru a contribui la punerea în aplicare a politicii sectoriale în domeniul pescuitului a Seychelles.

Cuantumul anual pentru creditele de angajament și de plată este stabilit în cursul procedurii bugetare anuale, inclusiv pentru linia aferentă rezervei pentru protocoalele care nu au intrat încă în vigoare la începutul anului.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Modalitățile de monitorizare sunt prevăzute în SFPA și în noul protocol.

- **Textul acordului și al notificărilor**

Textul acordului este transmis Consiliului împreună cu prezenta propunere.

În conformitate cu tratatele, este de competența Comisiei să efectueze notificarea prevăzută la articolul 21 din protocol, pentru a exprima consimțământul Uniunii de a-și asuma obligații în temeiul protocolului,

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Protocolului privind punerea în aplicare a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil dintre Uniunea Europeană și Republica Seychelles (2026-2030)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 43 alineatul (2), coroborat cu articolul 218 alineatul (6) al doilea paragraf litera (a) punctul (v) și cu articolul 218 alineatul (7),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere aprobarea Parlamentului European,

întrucât:

- (1) În conformitate cu Decizia [XXX] a Consiliului din [...] ⁴, Protocolul de punere în aplicare a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil dintre Uniunea Europeană și Republica Seychelles (2026-2030) (denumit în continuare „protocolul”) a fost semnat la [...], sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară, și s-a aplicat cu titlu provizoriu de la semnare până la intrarea sa în vigoare.
- (2) Scopul protocolului este de a permite navelor din Uniune să își desfășoare activitățile de pescuit în zona de pescuit a Seychelles și de a permite Uniunii și Seychelles să colaboreze îndeaproape pentru a promova în continuare dezvoltarea unei politici sustenabile în domeniul pescuitului și exploatarea responsabilă a resurselor piscicole în zona de pescuit a Seychelles și în Oceanul Indian. Această colaborare va contribui, de asemenea, la crearea unor condiții de muncă decente în sectorul pescuitului.
- (3) Protocolul ar trebui să fie aprobat.
- (4) Prin articolul 12 din Acordul de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil dintre Uniunea Europeană și Republica Seychelles (denumit în continuare „acordul”) se constituie un comitet mixt însărcinat să monitorizeze aplicarea acordului și a protocolului. Acest comitet are competența să aprobe anumite modificări ale protocolului. Pentru a facilita aprobarea modificărilor respective, Comisia trebuie împuternicită să le aprobe, în numele Uniunii, sub rezerva îndeplinirii unor condiții de fond și de formă, conform unei proceduri simplificate.
- (5) Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a fost consultată în conformitate cu articolul 42 din Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului ⁵ și a emis un aviz la [data],

⁴ JO L [2026/...], [.../.../2026]

⁵ Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se aprobă Protocolul de punere în aplicare a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil dintre Uniunea Europeană și Republica Seychelles (denumit în continuare „protocolul”).

Textul protocolului este inclus în anexa I.

Articolul 2

În conformitate cu procedura și condițiile stabilite în anexa II la prezenta decizie, Comisia este împuternicită să aprobe modificările protocolului adoptate de comitetul mixt instituit în temeiul articolului 12 din acord.

Articolul 3

Prezenta decizie intră în vigoare în a șaptea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*

a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE (JO L 295, 21.11.2018, p. 39), ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>

FISĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ

1.	CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI	3
1.1.	Titlul propunerii/inițiativei.....	3
1.2.	Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)	3
1.3.	Obiectiv(e).....	3
1.3.1.	Obiectiv(e) general(e)	3
1.3.2.	Obiectiv(e) specific(e).....	3
1.3.3.	Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate	3
1.3.4.	Indicatori de performanță	3
1.4.	Obiectul propunerii/inițiativei:	4
1.5.	Motivele propunerii/inițiativei	4
1.5.1.	Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei	4
1.5.2.	Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.....	4
1.5.3.	Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare	4
1.5.4.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare	5
1.5.5.	Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor	5
1.6.	Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar.....	6
1.7.	Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate).....	6
2.	MĂSURI DE GESTIUNE	8
2.1.	Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare.....	8
2.2.	Sistemul (sistemele) de gestiune și de control	8
2.2.1.	Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse	8
2.2.2.	Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor	8
2.2.3.	Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere).....	8
2.3.	Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor	9
3.	IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI	10

3.1.	Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)	10
3.2.	Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor	12
3.2.1.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale.....	12
3.2.1.1.	Credite din bugetul votat.....	12
3.2.1.2.	Credite din venituri alocate externe	17
3.2.2.	Realizările preconizate finanțate din credite operaționale	22
3.2.3.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative.....	24
3.2.3.1.	Credite din bugetul votat	24
3.2.3.2.	Credite din venituri alocate externe	24
3.2.3.3.	Total credite	24
3.2.4.	Necesarul de resurse umane estimat	25
3.2.4.1.	Finanțare din bugetul votat.....	25
3.2.4.2.	Finanțare din venituri alocate externe	26
3.2.4.3.	Necesarul total de resurse umane	26
3.2.5.	Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală.....	28
3.2.6.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual	28
3.2.7.	Contribuțiile terților	28
3.3.	Impactul estimat asupra veniturilor.....	29
4.	DIMENSIUNILE DIGITALE	29
4.1.	Cerințe cu relevanță digitală	30
4.2.	Date	30
4.3.	Soluții digitale	31
4.4.	Evaluarea interoperabilității	31
4.5.	Măsuri de sprijinire a implementării digitale	32

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Titlul propunerii/inițiativei

Propunere de decizie a Consiliului privind încheierea Protocolului de punere în aplicare a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil (APPS) dintre Uniunea Europeană și Republica Seychelles (2026-2030).

1.2. Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)

08 – Agricultură și politica maritimă

08.05 – Acorduri de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil (APPS) și organizații regionale de gestionare a pescuitului (ORGP)

08.05.01 – Instituirea unui cadru de guvernare pentru activitățile de pescuit efectuate de navele de pescuit ale Uniunii în apele țărilor terțe

1.3. Obiectiv(e)

1.3.1. Obiectiv(e) general(e)

Negocierea și încheierea de acorduri de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil (APPS) cu țări terțe corespund obiectivului general de a permite accesul navelor de pescuit din Uniune în zonele de pescuit ale unor țări terțe și de a dezvolta un parteneriat cu aceste țări în vederea consolidării exploataării sustenabile a resurselor piscicole din afara apelor Uniunii.

Acordurile de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil asigură, de asemenea, coerența dintre principiile pe care se bazează politica comună în domeniul pescuitului și angajamentele care se înscriu în alte politici europene, cum ar fi exploatarea sustenabilă a resurselor din țări terțe, combaterea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (pescuitul INN), integrarea țărilor partenere în economia globală, contribuția la dezvoltarea durabilă în toate dimensiunile sale, precum și o mai bună guvernare, la nivel politic și financiar, a activităților de pescuit.

1.3.2. Obiectiv(e) specific(e)

Obiectivul specific nr. 1

Sprijinirea pescuitului sustenabil în apele din afara Uniunii, menținerea prezenței europene în zonele de pescuit îndepărtate și protejarea intereselor sectorului european al pescuitului și ale consumatorilor prin negocierea și încheierea de APPS cu state de coastă, care să fie coerente cu alte politici europene.

1.3.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

A se preciza efectele pe care ar trebui să le aibă propunerea/inițiativa asupra beneficiarilor vizati/grupurilor vizate.

Încheierea Protocolului de punere în aplicare permite continuarea și consolidarea parteneriatului strategic în domeniul pescuitului dintre Uniunea Europeană și Seychelles. Încheierea protocolului contribuie la crearea de posibilități de pescuit pentru navele Uniunii în zona de pescuit a Seychelles.

Protocolul va contribui, de asemenea, la o mai bună gestionare și conservare a resurselor piscicole, prin sprijin financiar (sprijin sectorial) pentru punerea în aplicare a programelor adoptate la nivel național de țara parteneră, în special a Planului global

pentru pescuit, pentru controlul și combaterea pescuitului ilegal și pentru sprijinirea sectorului pescuitului la scară mică.

Nu în ultimul rând, protocolul va contribui la exploatarea durabilă a resurselor marine din Seychelles, precum și la economia pescuitului din această țară, prin promovarea creșterii legate de activitățile economice din sfera pescuitului și prin asigurarea unor condiții de muncă decente.

1.3.4. *Indicatori de performanță*

A se preciza indicatorii care permit monitorizarea progreselor și a realizărilor obținute.

Rata de utilizare a posibilităților de pescuit (procentul anual al autorizațiilor de pescuit utilizate în raport cu cele disponibile în temeiul protocolului).

Datele privind capturile (colectare și analiză) și valoarea comercială a acordului.

Crearea de valoare adăugată în Uniune și stabilizarea pieței Uniunii (agregate cu alte APPS).

Contribuția la îmbunătățirea cercetării, a monitorizării și a controlului activităților de pescuit de către țara parteneră și la dezvoltarea sectorului pescuitului din aceasta, în special al pescuitului artizanal.

1.4. **Obiectul propunerii/inițiativei:**

x o acțiune nouă

☐ o acțiune nouă întreprinsă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare⁶

☐ prelungirea unei acțiuni existente

☐ o fuziune sau o redirecționare a uneia sau mai multor acțiuni către o altă/o nouă acțiune

1.5. **Motivele propunerii/inițiativei**

1.5.1. *Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei*

Se prevede ca noul protocol de punere în aplicare să se aplice cu titlu provizoriu de la data semnării, pentru a reduce timpul în care operațiunile de pescuit nu sunt posibile.

Noul protocol va reglementa activitățile de pescuit ale flotei Uniunii în zona de pescuit a Seychelles și va da posibilitatea armatorilor din Uniune să solicite autorizații de pescuit în zona respectivă.

În plus, noul protocol va consolida cooperarea dintre UE și Seychelles în vederea susținerii dezvoltării unei politici sustenabile în domeniul pescuitului în toate dimensiunile sale. Acesta prevede, în special, monitorizarea navelor prin VMS și comunicarea pe cale electronică a datelor privind capturile.

Sprijinul sectorial disponibil în temeiul protocolului va ajuta Seychelles în aplicarea strategiei naționale în domeniul pescuitului, inclusiv în ceea ce privește combaterea pescuitului INN, promovând în același timp condiții decente de muncă în timpul activităților de pescuit. Punerea în aplicare va începe odată cu semnarea și va dura patru ani.

⁶ Astfel cum se menționează la articolul 58 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

- 1.5.2. *Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.*

În cazul în care Uniunea nu ar încheia un nou protocol, navele Uniunii nu ar fi în măsură să își desfășoare activitățile de pescuit, având în vedere că acordul actual include o clauză care exclude activitățile de pescuit care nu se desfășoară în cadrul definit de un protocol la acord.

Valoarea adăugată pentru flota de pescuit în ape îndepărtate a Uniunii este, prin urmare, clară. Protocolul oferă totodată un cadru pentru o cooperare mai strânsă între Uniune și Seychelles.

- 1.5.3. *Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare*

Analiza capturilor istorice din zona de pescuit a Seychelles și evaluările și avizele științifice disponibile au determinat părțile să stabilească posibilități de pescuit pentru 30 de nave de pescuit ton cu plasă-pungă și 8 nave de pescuit cu paragate plutitoare. Sprijinul sectorial este important pentru a ține seama de prioritățile strategiei naționale pentru pescuit și exploatarea resurselor naturale.

- 1.5.4. *Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare*

Fondurile alocate cu titlu de compensație financiară pentru accesul la APPS constituie venituri fungibile la bugetul național al Seychelles. Cu toate acestea, fondurile dedicate sprijinului sectorial sunt alocate (în general prin înscrierea lor în legea anuală a bugetului) ministerului responsabil de pescuit, aceasta fiind o condiție pentru încheierea și monitorizarea APPS. Aceste resurse financiare sunt compatibile cu alte surse de finanțare din partea altor donatori internaționali pentru realizarea de proiecte și/sau programe la nivel național în sectorul pescuitului.

- 1.5.5. *Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor*

Nu se aplică.

1.6. Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar

☒ durată limitată

- ☒ în vigoare după o perioadă de patru ani de la data semnării.
- ☒ impact financiar de patru ani de la data semnării pentru creditele de angajament și de patru ani și șase luni de la data semnării pentru creditele de plată.

☐ durată nelimitată

- punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,
- urmată de o perioadă de funcționare la capacitate maximă.

1.7. Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate)

☒ Gestiune directă asigurată de Comisie

- ☒ prin intermediul serviciilor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii;
- ☐ prin intermediul agențiilor executive

☐ Gestiune partajată cu statele membre

☐ Gestiune indirectă, cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

- ☐ țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea;
- ☐ organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza);
- ☐ Băncii Europene de Investiții și Fondului European de Investiții;
- ☐ organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar;
- ☐ organismelor de drept public
- ☐ organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să li se furnizeze garanții financiare adecvate;
- ☐ organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și cărora li se furnizează garanții financiare adecvate;
- ☐ organismelor sau persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul politicii externe și de securitate comună, în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, și care sunt identificate în actul de bază relevant;
- ☐ organismelor stabilite într-un stat membru, reglementate de dreptul privat al unui stat membru sau de dreptul Uniunii și eligibile pentru a li se încredința, în conformitate cu normele sectoriale, execuția unor fonduri sau a unor garanții bugetare ale Uniunii, în măsura în care aceste organisme sunt controlate de organisme de drept public sau de organisme de drept privat cu misiune de serviciu public și beneficiază de garanții financiare adecvate care sunt furnizate sub formă de răspundere solidară din partea organismelor de control sau de garanții financiare echivalente și care pot fi limitate, pentru fiecare acțiune, la cuantumul maxim al sprijinului din partea Uniunii.

Observații

--

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

Comisia (DG MARE, în colaborare cu atașatul său pentru pescuit responsabil de Seychelles și cu serviciile relevante ale Comisiei) va asigura monitorizarea periodică a punerii în aplicare a protocolului în ceea ce privește utilizarea de către operatori a posibilităților de pescuit și în ceea ce privește datele privind capturile și respectarea condițiilor pentru sprijinul sectorial.

În plus, APPS prevede cel puțin o reuniune anuală a comitetului mixt, în cursul căreia Comisia și Seychelles vor evalua punerea în aplicare a acordului și a protocolului la acesta și vor efectua orice ajustări necesare ale programării și, după caz, ale contribuției financiare.

2.2. Sistemul (sistemele) de gestiune și de control

2.2.1. *Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse*

Plățile sunt implementate în mod decuplat pentru contrapartea care acordă accesul și pentru contrapartea care acordă sprijinul sectorial.

Plățile legate de acces se efectuează în fiecare an la data aniversară a protocolului, cu excepția primului an, când plata se efectuează în termen de trei luni de la începerea aplicării provizorii. Accesul navelor este controlat prin eliberarea autorizațiilor de pescuit.

Plata sprijinului sectorial se va efectua pentru prima dată în termen de 30 de zile de la adoptarea de către comitetul mixt a programului sectorial multianual; în anii următori, plata va depinde de rezultatele obținute. Rezultatele obținute și rata de punere în aplicare vor fi monitorizate în conformitate cu normele de punere în aplicare menționate în apendicele 6 la anexa la protocol și pe baza rapoartelor sau a documentelor justificative prezentate de țara parteneră și a evaluărilor și verificărilor efectuate de atașatul pentru pescuit.

2.2.2. *Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor*

Riscul identificat este o subutilizare a posibilităților de pescuit de către armatorii din Uniune și o subutilizare sau întârzieri în utilizarea fondurilor destinate finanțării politicii sectoriale în domeniul pescuitului de către Seychelles. S-a prevăzut un dialog susținut privind programarea și punerea în aplicare a politicii sectoriale prevăzute de acord și de protocol. Un alt mijloc de control constă în monitorizarea comună a rezultatelor, menționată în apendicele 6 la anexa la protocol. În plus, acordul și protocolul prevăd clauze specifice privind suspendarea lor, cu anumite condiții și în anumite circumstanțe.

2.2.3. *Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)*

Plățile aferente costurilor de acces la acordurile de parteneriat în domeniul pescuitului sustenabil (APPS) fac obiectul unor controale pentru a se asigura că acestea respectă dispozițiile acordurilor internaționale. Controalele legate de sprijinul

sectorial vizează monitorizarea punerii în aplicare a acestui sprijin. Monitorizarea este realizată de personalul Comisiei din delegația UE și în cadrul reuniunilor comitetului mixt. Pentru a evalua progresul, se utilizează o matrice de programare multianuală. Dacă progresul este nesatisfăcător, plata următoarei tranșe este suspendată sau redusă. Se estimează că costul total al controalelor privind toate APPS este de aproximativ 1,8 % (din totalul contribuțiilor din 2018). Procedurile de control ale APPS se bazează în mare măsură pe cerințe de reglementare de bază. Controalele sunt considerate eficace dacă nu se constată deficiențe de natură să aibă un impact semnificativ asupra legalității și regularității operațiunilor financiare.

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

Comisia se angajează să stabilească un dialog politic și consultări regulate cu Seychelles în scopul îmbunătățirii gestionării acordului și a protocolului, precum și în scopul consolidării contribuției Uniunii la gestionarea durabilă a resurselor. Toate plățile efectuate de Comisie în cadrul unui APPS fac obiectul normelor și procedurilor bugetare și financiare obișnuite ale Comisiei. În acest sens, conturile bancare ale țărilor terțe în care se plătesc sumele contribuției financiare trebuie să fie clar identificate. Articolul 4 din protocol prevede că atât contribuția financiară pentru acces, cât și cea pentru dezvoltarea sectorului trebuie plătite în contul consolidat al guvernului Seychelles la trezoreria publică. În appendicele 6 la anexa la protocol sunt prevăzute dispoziții privind recuperarea fondurilor aferente sprijinului sectorial plătit în mod necuvenit.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

- Linii bugetare existente

În ordinea rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare.

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
	Numărul	Dif./Nedif. ⁷	din partea țărilor AELS ⁸	din partea țărilor candidate și potențial candidate ⁹	din partea altor țări terțe	alte venituri alocate
Instituirea unui cadru de guvernare pentru activitățile de pescuit efectuate de navele de pescuit ale Uniunii în apele țărilor terțe	08.05.01	Dif.	NU	NU	NU	NU

⁷ Dif. = credite diferențiate / Nedif. = credite nediferențiate.

⁸ AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.

⁹ Țările candidate și, după caz, candidații potențiali din Balcanii de Vest.

3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos:

3.2.1.1. Credite din bugetul votat

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	Numărul 3	Resurse naturale și mediu
---	--------------	---------------------------

DG: MARE			Anul 2026	Anul 2027	Anul 2028	Anul 2029	TOTAL CFM 2026-2029
Credite operaționale							
Numărul liniei bugetare 08.05.01	Angajamente	(1a)	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
	Plăți	(2a)	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice							
Linia bugetară		(3)					
TOTAL credite pentru DG MARE	Angajamente	=1 a+1b+3	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
	Plăți	=2 a+2b+3	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
			Anul 2026	Anul 2027	Anul 2028	Anul 2029	TOTAL CFM 2026-2029
TOTAL credite operaționale	Angajamente	(4)	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
	Plăți	(5)	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		(6)	0 000	0 000	0 000	0 000	0 000

TOTAL credite în cadrul RUBRICII 3 din cadrul financiar multianual	Angajamente	=4+6	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
	Plăți	=5+6	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
			Anul 2026	Anul 2026	Anul 2028	Anul 2029	TOTAL CFM 2026-2029
• TOTAL credite operaționale (toate rubricile operaționale)	Angajamente	(4)	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
	Plăți	(5)	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
• TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice (toate rubricile operaționale)		(6)	0 000	0 000	0 000	0 000	0 000
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 3-7 din cadrul financiar multianual (Suma de referință)	Angajamente	=4+6	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
	Plăți	=5+6	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000

Rubrica din cadrul financiar multianual	7	„Cheltuieli administrative”
--	----------	-----------------------------

TOTAL credite în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	(Total angajamente = Total plăți)	0 000	0 000	0 000	0 000	0 000
---	-----------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul 2026	Anul 2027	Anul 2028	Anul 2029	TOTAL CFM 2026-2029
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 3-7	Angajamente	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000
din cadrul financiar multianual	Plăți	5 750	5 750	5 750	5 750	23 000

3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale (nu se completează pentru agențiile descentralizate)

Credite de angajament în milioane EUR (cu trei zecimale)

A se indica obiectivele și realizările			Anul 2026		Anul 2027		Anul 2028		Anul 2029		TOTAL	
	↓	Tip ¹⁰	Costur i medii	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Total nr.
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 1 ¹¹ ...												
Acces				2 750	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750		11 000
Sprijin sectorial				3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000		12 000
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 1				5 750	5 750	5 750	5 750	5 750	5 750	5 750		23 000
TOTALURI				5 750	5 750	5 750	5 750	5 750	5 750	5 750		23 000

¹⁰ Realizările se referă la produsele și serviciile care trebuie furnizate (de ex.: numărul de schimburi de studenți finanțate, numărul de km de drumuri construiți etc.).
¹¹ Conform descrierii din secțiunea 1.3.2. „Obiectiv(e) specific(e)...”

3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative

- ☒ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ
- ☐ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos:

Necesarul de credite pentru resursele umane și pentru alte cheltuieli cu caracter administrativ va fi acoperit de creditele direcției generale (DG) respective care sunt deja alocate pentru gestionarea acțiunii și/sau au fost redistribuite intern în cadrul DG-ului respectiv, completate, după caz, cu resurse suplimentare care ar putea fi alocate DG-ului care gestionează acțiunea în cadrul procedurii anuale de alocare și ținând seama de constrângerile bugetare.

3.2.4. Necesarul de resurse umane estimat

- ☒ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane
- ☐ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos

3.2.5. Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală

Soluțiile digitale utilizate pentru punerea în aplicare a protocolului există deja și sunt deja în curs de implementare pentru protocolul anterior și pentru alte acorduri în domeniul pescuitului, precum și pentru punerea în aplicare a Regulamentelor nr. 1224/2009 și nr. 2403/2017. Investițiile în menținerea și îmbunătățirea funcționalității acestor instrumente digitale nu sunt specifice acestui protocol.

3.2.6. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual

Propunerea/inițiativa:

- ☒ poate fi finanțată integral prin realocarea creditelor în cadrul rubricii relevante din cadrul financiar multianual (CFM)

Propunerea/inițiativa este compatibilă cu actualul cadru financiar multianual. Utilizarea liniei de rezervă 30.020200 este prevăzută pentru sumele menționate la alineatul (3.2.5).

- ☐ necesită utilizarea marjei nealocate din cadrul rubricii corespunzătoare din CFM și/sau utilizarea instrumentelor speciale, astfel cum sunt definite în Regulamentul privind CFM
- ☐ necesită revizuirea CFM.

3.2.7. Contribuțiile terților

Propunerea/inițiativa:

- ☒ nu prevede cofinanțare din partea terților
- ☐ prevede cofinanțare din partea terților, estimată mai jos:

Credite în milioane EUR (cu 3 zecimale)

	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	Total
A se preciza organismul care asigură cofinanțarea					

TOTAL credite cofinanțate					
---------------------------	--	--	--	--	--

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

- ☒ Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.
- ☐ Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:
- ☐ asupra resurselor proprii
- ☐ asupra altor venituri
- ☐ vă rugăm să precizați dacă veniturile sunt alocate unor linii de cheltuieli

milioane EUR (cu trei zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Credite disponibile pentru exercițiul financiar în curs	Impactul propunerii/inițiativei ¹²			
		Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027
Articolul					

Pentru veniturile alocate, a se preciza linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate).

--

Alte observații (de exemplu, metoda/formula utilizată pentru calcularea impactului asupra veniturilor sau orice alte informații).

--

4. DIMENSIUNILE DIGITALE

4.1. Cerințe cu relevanță digitală

Trimiterea la cerință	Descrierea cerinței	Utilizarea tehnologiei digitale
Date privind poziția navelor (articolul 12, capitolul IV și appendicele 4 la anexa la protocol)	Nava trebuie să fie echipată cu un dispozitiv de monitorizare a navei și să transmită datele de identificare a navei, precum și poziția, direcția și viteza acesteia la intervale regulate (date VMS).	VMS
Jurnale de pescuit electronice (capitolul IV și appendicele 4 la anexa la protocol)	Comandantul trebuie să înregistreze zilnic datele privind capturile într-un jurnal de pescuit electronic integrat într-un sistem electronic de	ERS

¹² În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sumele brute după deducerea unei cote de 20 % pentru costurile de colectare.

	înregistrare și raportare (ERS).	
Cereri de autorizare a navelor (capitolul I din anexa la protocol)	Se utilizează o bază de date a autorizațiilor pentru a solicita o autorizație de pescuit din partea țării partenere.	LICENȚĂ
Transmitere zilnică a datelor (capitolul IV și appendicele 4 la anexa la protocol)	Datele din jurnalul de pescuit electronic se transmit în mod automat și zilnic centrului de monitorizare a pescuitului (CMP) al statului de pavilion.	ERS
Intrările și ieșirile din zona de pescuit, notificările prealabile și declarațiile de debarcare și transbordare (capitolul IV și appendicele 4 la anexa la protocol)	Înregistrarea și transmiterea fiecărei intrări și ieșiri din zona de pescuit prin intermediul ERS sau al altor mijloace electronice de comunicare.	ERS
Date agregate trimestriale (capitolul III din anexa la protocol)	Statul de pavilion trebuie să comunice trimestrial Comisiei Europene cantitățile agregate de capturi și cantitățile de pește aruncate înapoi în mare.	ECR
Protecția datelor (articolul 11 și appendicele 7 la anexa la protocol)	Datele privind activitățile de pescuit trebuie tratate într-un mod confidențial și securizat.	

4.2. Date

Alinierea la Strategia europeană privind datele

Explicație privind modul în care cerința (cerințele) este (sunt) aliniată (aliniate) la Strategia europeană privind datele

Principalele cerințe de raportare se bazează pe tehnologia digitală, în special prin sistemul de monitorizare a navelor (VMS, care transmite identificarea și pozițiile unei nave), precum și pe transmiterea zilnică automată a jurnalelor de pescuit electronice (ERS, care transmite date privind capturile identificate, localizate și cuantificate). Rapoartele agregate trimestriale și anuale privind capturile utilizează o bază de date numerică implicită pentru agregarea datelor (baza de date ECR), alimentată de statele membre de pavilion. Protecția datelor și confidențialitatea:

- Acordul subliniază importanța protecției datelor cu caracter personal. Măsurile specificate asigură faptul că datele partajate pentru activitățile de pescuit sunt prelucrate în condiții de siguranță, în conformitate cu cerințele RGPD și cu obiectivul strategiei de a crea o economie digitală sigură și competitivă.

Schimbul de date și transparența:

- Acordul încurajează schimbul de date între Seychelles și UE pentru a promova transparența și responsabilitatea în cadrul activităților de pescuit. Acest lucru reflectă obiectivul Strategiei europene privind datele de a îmbunătăți accesul la date și utilizarea

acestora cu scopul de a îmbunătăți procesul decizional și gestionarea resurselor.

Alinierea la principiul „doar o singură dată”

Explicarea modului în care a fost luat în considerare principiul „doar o singură dată” și a modului în care a fost explorată posibilitatea de reutilizare a datelor existente

Luarea în considerare a principiului „doar o singură dată”

- Principiul „doar o singură dată” nu este menționat, dar informațiile sunt furnizate de operatori o singură dată autorităților publice, în conformitate cu principiul responsabilității statului de pavilion: acesta colectează date de la nave și le păstrează în bazele de date VMS și ERS, care pot fi utilizate pentru diverse părți, reduce la minimum redundanța și sarcina administrativă, făcând posibilă utilizarea acelorași date pentru a îndeplini mai multe cerințe de raportare către diferite autorități.

Explicarea modului în care datele nou create sunt ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile și respectă standarde de înaltă calitate

Principiile FAIR: Date ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile. Ușor de găsit:

- Introducerea sistemelor electronice de raportare asigură faptul că datele sunt catalogate și consultabile sistematic, ceea ce le face ușor de găsit. Sistemele automatizate, cum este ERS, permit arhivarea structurată a datelor, ceea ce este conform cu aspectul legat de ușurința găsirii datelor al principiilor FAIR. Accesibilitate: • Datele trebuie să fie accesibile entităților autorizate prin intermediul unor platforme digitale securizate, permițând schimbul în timp real și reducând la minimum barierele inutile. Această accesibilitate controlată asigură faptul că actorii relevanți au acces la informații, după caz, în conformitate cu principiile FAIR. Interoperabilitate: • Utilizarea formatului UN/FLUX pentru schimbul de date îmbunătățește interoperabilitatea. Această standardizare permite diferitelor sisteme să facă schimb de date și să le utilizeze cu ușurință, îndeplinind unul dintre obiectivele principale ale principiilor FAIR. Posibilitate de reutilizare:

- Datorită specificării standardelor de calitate și a gestionării sigure a datelor în protocol, este mai probabil ca datele să fie de înaltă calitate și, prin urmare, reutilizabile pentru diferite obiective, cum ar fi cercetarea științifică, elaborarea de politici și gestionarea pescuitului. Asigurarea unei înalte calități a datelor și a conformității cu standardele internaționale favorizează reutilizarea acestora în diferite contexte, respectându-se astfel aspectul legat de reutilizare al principiilor FAIR.

- Pe scurt, cerințele protocolului sunt aliniate la Strategia europeană privind datele grație unei protecții sporite a datelor, intensificării schimbului de date și punerii în aplicare a unor sisteme digitale. Acestea țin cont de principiul „doar o singură dată” prin reducerea transmișorilor redundante de date și se aliniază la principiile FAIR pentru a asigura că datele sunt bine gestionate pentru o gamă largă de scopuri.

4.3. Soluții digitale

Principalele soluții digitale utilizate sunt sistemele VMS, ERS, LICENCE și ECR, care sunt soluții digitale existente pentru controlul pescuitului instituite de Comisia Europeană și utilizate de statele membre de pavilion. • Schimbul de date menționate la punctul 4.1 se realizează de obicei, prin intermediul acestor aplicații digitale, între o navă (operatorul din UE) și statul său de pavilion, apoi între UE și țara parteneră (în principal între centrele de monitorizare a pescuitului, care sunt organisme de control ale statului). • Datele agregate provin din declarațiile transmise de operatori statului membru de pavilion, care le

reprelucrează și le introduce într-o bază de date a Comisiei Europene (raportarea efortului și a capturilor, ECR). Cererile de acordare a autorizațiilor de pescuit transmise țării partenere utilizează date dintr-o bază de date privind flota (registrul flotei UE) și dintr-o bază de date LICENCE, care sunt transmise apoi de Comisia Europeană țării partenere. Ce măsuri sunt instituite pentru a proteja datele transmise digital? Protocolul specifică necesitatea unui tratament securizat și confidențial al datelor (articolul 11 și appendicele 7). Există un plan de remediere a deficiențelor sistemelor digitale? Da, sunt prevăzute metode alternative de comunicare în cazul defectării sistemului pentru a asigura continuitatea raportării (capitolul IV din anexă).

4.4. *Evaluarea interoperabilității*

- Utilizarea formatului UN/FLUX pentru schimbul de date îmbunătățește interoperabilitatea. Această standardizare permite diferitelor sisteme să facă schimb de date și să le utilizeze cu ușurință.

4.5. *Măsuri de sprijinire a implementării digitale*

Comisia Europeană oferă sprijin pentru implementare.